

Van: Manu Vlaeyens <manu.vlaeyens@natuurpunt.be>**Aan:** veerle.solia@amsab.be**Datum:** 07/06/2009 02:17 PM**Onderwerp:** AB&H.flits nr.21 - De geitenmelker is terug van weg geweest !

Natuur.flits

Averbode Bos & Heide Beheerteam

AB&H.flits nr.21 - maandag 6 juli 2009

De geitenmelker is terug van weg geweest !

De geitenmelker is terug van weg geweest ! "Geitenmelker", hoor ik u zeggen," wat is dat nu weeral ?" Inderdaad een beetje een vergeten term voor een vergeten beest, maar lang geleden, toen kenden de mensen uit de streek de geitenmelker nog wel : het was een wat raar geval dat 's nachts over de heide vloog en daar schapen en eventueel ook geiten ging melken. Vandaar dan ook de naam die hier aan die vreemde vogel gegeven werd. Sommigen wisten zelfs dat we er in het ABN eigenlijk nachtzwaluw hoorden tegen te zeggen. En ook dat het verhaal over dat melken van geiten eigenlijk niet waar was.

Nachtzwaluwen leven doorgaans op droge en open terreinen. Ze bouwen hun nest op de grond, maar wel in de buurt van een boom die kan dienen als schuil- en zangplaats. Bovendien houdt zich in die bomen een flink deel van het voedsel op, dat bestaat uit grote insecten (vooral nachtvinders en kevers, die in de vlucht worden gevangen). Het zijn zomervogels, die de winter doorbrengen in

tropisch Afrika.

Het verhaal van de nachtzwaluw in Vlaanderen is lang maar droevig geweest. Rond het begin van de 20ste eeuw broedden enkele duizenden paren nachtzwaluwen in ons land, met name op zandgronden. Met het ontginnen van veel van die gronden nam de stand navenant af : rond 1970 waren er minder dan 500 paren in Vlaanderen over. Sindsdien werden ook de laatste bolwerken - op het Hechtelse Pijnven na - vrijwel allemaal verlaten.

Over de precieze oorzaken van de afname van de nachtzwaluw zijn de meningen verdeeld. Met name de vraag of een toename van het aantal natte zomers ermee

van doen heeft, valt nog niet duidelijk te beantwoorden. Zeker is wel, dat de afname van belangrijke prooidieren als mei- en junikevers, het dichtgroeien van veel halfopen heidevelden en de sterk toegenomen recreatiedruk in de overgebleven geschikte broedgebieden de soort danig parten speelt. Met een aantal gerichte beheersmaatregelen kunnen potentieel geschikte heidegebieden een stuk aantrekkelijker worden voor de nachtzwaluw.

En precies daar hebben we de nieuwe aanwezigheid van de nachtzwaluw in Averbode Bos & Heide aan te danken. In het kader van het Natuurinrichtingsproject worden namelijk maatregelen genomen die voor de nachtzwaluw bijzonder gunstig zijn. Nogal logisch, want de nachtzwaluw is een van de doelsoorten van het project. Het gaat dan om het vergroten van de randlengte tussen bos en hei, het scheppen van zandige kale plekken in de hei en het laten staan van enkele bomen in de heidevelden. Extensieve begrazing is bij uitstek geschikt om de voor de soort gewenste mozaïekstructuur te krijgen. In droge bossen is de aanwezigheid van zandige, open plekken van belang. Precies wat er gebeurt in Averbode Bos & Heide !

De grote kappingen in Averbode Bos & Heide zijn nu anderhalf jaar oud, en onze belangrijkste doelsoort doet het al uitstekend : er zijn minstens 4 en waarschijnlijk 5 roepende mannetjes te horen in Averbode Bos & Heide. Drie in de buurt van de Bierhoeve (Limburg), één op grondgebied Averbode (Brabant) bij de Rietvijver en één in Veerle-Heide (Antwerpen). De Antwerpse en Brabantse mannetjes hebben elk vrouwelijk gezelschap gekregen, voor de Limburgse mannetjes is dat vandaag nog niet bevestigd. Dit snelle succes is waarschijnlijk ook wel te danken aan de aanwezigheid van broedende nachtzwaluwen aan de Pinnekensweier in Gerhagen, en dus op 2 km van de Bierhoeve. Ook daar zijn ze na 10 jaar afwezigheid teruggekomen na de grote beheerswerken eind 2003. Kortom, na een grauw verleden ziet de toekomst er terug wat beter uit in onze streek voor de nachtzwaluw. De doeltreffendheid van de uitgevoerde beheerswerken kan niet beter geïllustreerd worden dan door dit succesverhaal. Laten we vooral de al gedane inspanningen verderzetten !

Als u deze nieuwsbrief liever niet ontvangt, mail dan naar [Manu Vlaeyens](mailto:Manu.Vlaeyens) met als onderwerp "Uitschrijven nieuwsbrief".

Averbode Bos & Heide Beheerteam

Bezoekerscentrum Huize Ernest Claes
Ernest Claesstraat 152
3271 Zichem
Tel: 013/326360
GSM: 0473/941608

E-mail : manu.vlaeyens@natuurpunt.be

